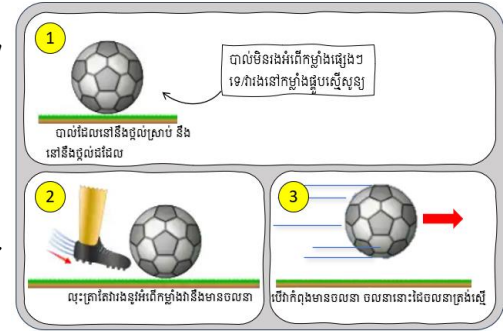

មេរៀនទី៣៖ ច្បាប់ញូតុន

នៅឆ្នាំ 1665~1666 អ្នកប្រាជ្ញអង់គ្លេសម្នាក់ឈ្មោះ អ៊ីសាក់ ញូតុន បានរកឃើញច្បាប់ទាំង៣នៃចលនា ដែលពន្យល់ពីភាពនៅនឹងថ្នល់ ឬមានចលនាត្រង់ស្មើ បុព្វហេតុបណ្តាលឱ្យមានសំទុះ និងអំពើនិងប្រតិកម្ម

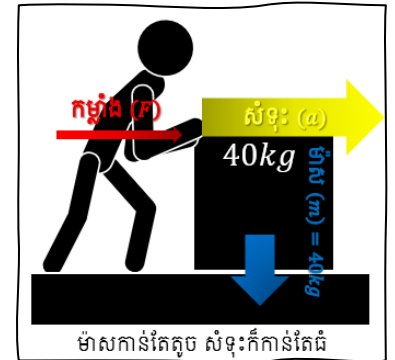
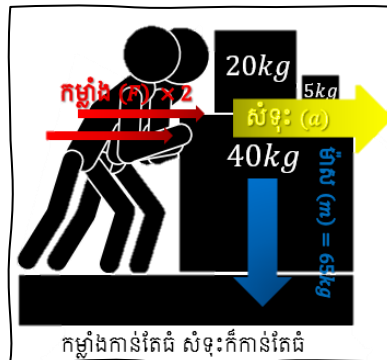
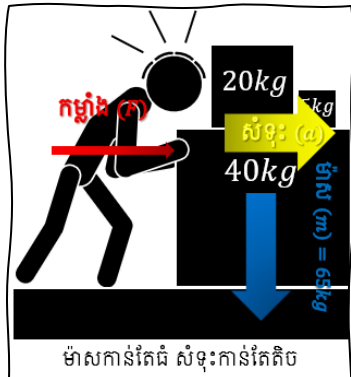
• ច្បាប់ទី១ ($\Sigma \vec{F} = \vec{0}$, បើ $v =$ ថេរ នោះ $a = 0$) ៖

- ពោលថា “កាលណាអង្គធាតុមួយមិនរងអំពើនៃកម្លាំងផ្សេងៗទេ ឬវារងតែកម្លាំងផ្គុំបស្នើសូន្យៗបើវានៅថ្នល់វានឹងនៅថ្នល់ដដែល តែបើវាមានចលនា ចលនានោះជាចលនាត្រង់ស្មើ។”
- លក្ខណៈរក្សាល្បឿននិងទិសដៅនៃអង្គធាតុនេះហៅថា “និចលភាព”

• ច្បាប់ទី២ ($F = ma$ ឬ $P = mg$) ៖

- ពោលថា “សំទុះនៃអង្គធាតុមួយសមាមាត្រនឹងកម្លាំងដែលមានអំពើលើអង្គធាតុហើយប្រាសសមាមាត្រនឹងម៉ាសរបស់វា។”
- បើអង្គធាតុមួយរងកម្លាំងផ្គុំដែលមានអំពើលើវាមិនស្មើសូន្យ គេថាអង្គធាតុនោះមានសំទុះ
- រូបមន្តកម្លាំង $F = ma$
- 1N ជាកម្លាំងដែលមានអំពើលើអង្គធាតុមួយមានម៉ាស1kg ហើយធ្វើឱ្យអង្គធាតុនោះផ្លាស់ទីតាមទិសនៃកម្លាំងដោយមានសំទុះស្មើនឹង $1m/s^2$ ។

• ច្បាប់ទី៣ ($\vec{F}_1 = -\vec{F}_2$, $F_1 = F_2$, $\vec{F}_1 \uparrow \downarrow \vec{F}_2$) ៖

- ពោលថា “កម្លាំងនៃអំពើទៅវិញទៅមករវាងអង្គធាតុពីរ ជាកម្លាំងពីរដែលមានអាំងតង់ស៊ីតេស្មើគ្នានិងមានទិសដៅផ្ទុយគ្នាកម្លាំងឈមគ្នា។”
- កម្លាំងទាំងពីរមានចំណុចចាប់លើអង្គធាតុផ្សេងគ្នាកម្លាំងមួយហៅថា “កម្លាំងអំពើ” (Action Force) កម្លាំងមួយទៀតហៅថា “កម្លាំងប្រតិកម្ម” (Reaction force) ។

